

Tillbaka i hemstaden — men bara för en sommar

Konstnären Hans Frode återvänder i sommar till sin hemstad Västerås. Under tre månaders tid kommer han att arbeta på en stor glas- och neonskulptur för Kristiansborgsbadet.

Utsmyckningen beräknas vara klar i höst, och då reser Hans Frode tillbaka till New York.

Det är inte första gången kommunen intresserar sig för hans arbete. För tre år sedan arrangerade Västerås Konstmuseum en utställning med Hans Frode och målaren Jan B Nilén.

En av neonskulpturerna inköptes sedan och placerades i samlingsarna.

Neon och glas är Hans Frodes huvudsakliga material. Neongasen är mycket krävande och farlig att arbeta med. Ett av arbetsmomenten består i att leda 16 000 volt genom gasen. Vidrör man någon av de strömförande delarna dör man omedelbart.

I Sverige får endast en auktoriserad elinstallatör arbeta med så höga strömstyrkor.

Kollektiv

Sedan 1981 bor Hans Frode därför i USA, och hans studio är en del av New York Experimental Glass Workshop, på 142 Mulberry Street, norr om Lilla Italien. Arbetsplatsen fungerar som en kollektiv verkstad, där man gör, ställer ut och säljer sina glas-skulpturer.

Desutom undervisar man och på typiskt amerikanskt vis är man öppen inför olika skolor och

tekniker. The Workshop kan därför erbjuda kurser och demonstrationer i både klassisk glasblåsning och modern neontechnik.

Förutom från försäljning och kursverksamhet får man in pengar på de olika medlemskapen. Man erbjuder sex typer, från 30 dollar till 5 000. Det sistnämnda heter patron membership och inkluderar bland annat gratis entré till kurser och instruktioner — samt 40 procent på allt glas.

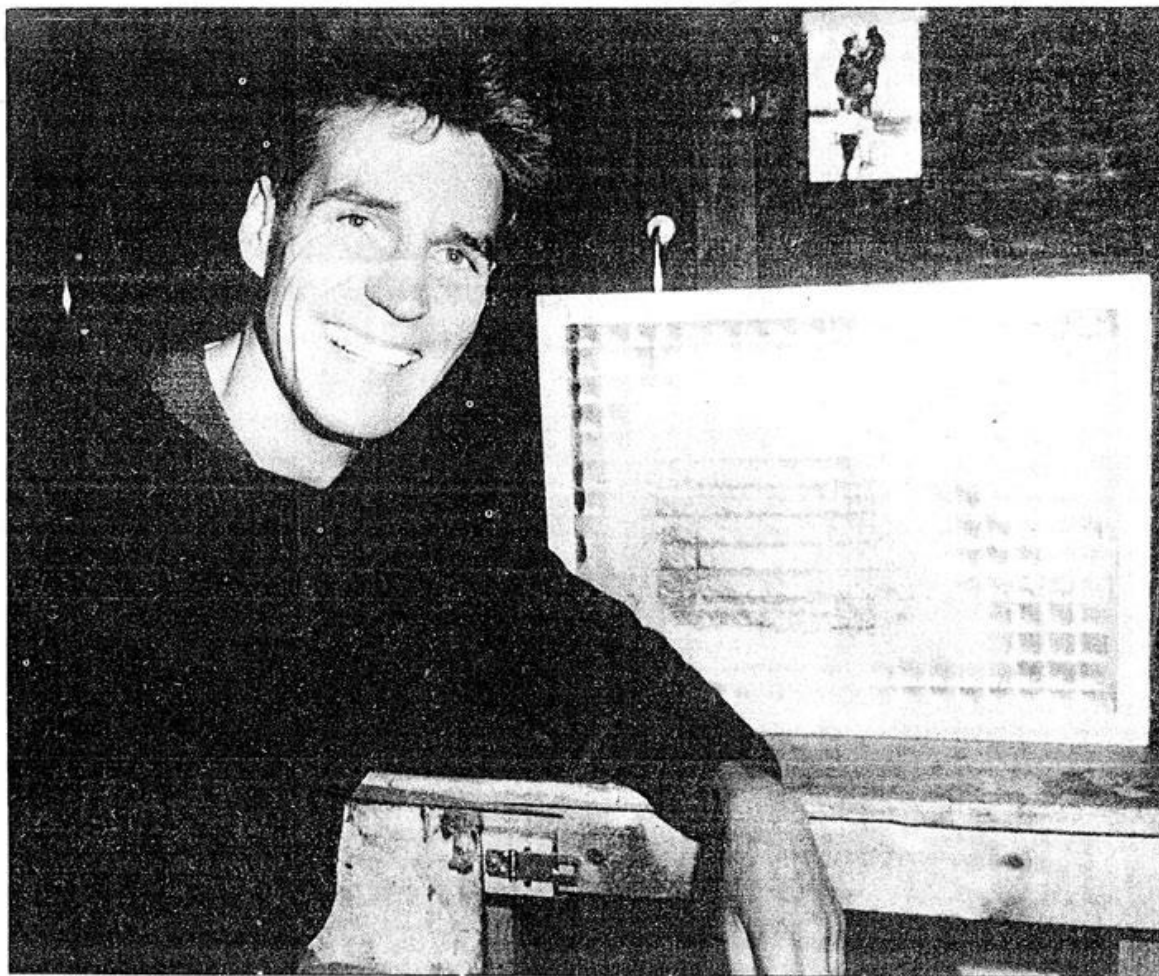
Ny konst

Neon art är en ny konstform, även om glaströr med gas sedan länge använts av inrednings- och reklamindustri.

Den snabba tekniska utvecklingen gör det svårt att exakt definiera vad neon art är — annat än att materialen består av glas, gaser och elektricitet.

Inte ens den definitionen stämmer längre. Förra året lyckades en av pionjärerna bli kvitt elektriciteten. Amerikanen Paul Stede har ersatt den med radiovågor, och som resultat kan han framkalla neoneffekten i runda glaskroppar.

För Hans Frode är den typen av innovationer mindre intressanta.

Konstnären Hans Frode återvänder i sommar till sin hemstad i Västerås för att arbeta på utsmyckning av Kristiansborgsbadet.

Han använder neongasen endast som ljuskälla, och i skulpturer som Spacerock och Skyscraper ligger glaströret helt dolt för åskådaren. I stället lyser och skimrar det skulpterade glaset som av egen kraft.

Dyrt

Varje konstverk är alltså en elektrisk installation, och neon art blir lätt dyrt och komplicerat. Det finns få privata samlare, och

för det mesta säljer Hans till museer och kommuner.

Under våren har han varit sysselsatt med att förbereda Kulturhusets stora glasutställning. Han deltar med egna skulpturer samt är ansvarig arrangör, tillsammans med Co Derr i Stockholm.

Contemporary American Glass öppnade den 27 maj. Utställningen pågår i tre månader och flyttar sedan till Oslo och Helsingfors.

Även förra året gästades Europa av en liknande vandringsutställning. Den hette Americans In Glass 1984, och Hans deltog med skulpturen Spacerock — som ende utlänning bland 65 amerikamer.

Kroginredning

Trots framgången tvingas Hans ibland gå utanför de rent konstnärliga projekten. I mars var han i Stockholm för att designa och

installera neondekor för en ny innekrog, restaurant Söderhallen på Folkungagatan.

Men konst i offentlig miljö är en intressantare utmaning, och Hans ser mycket fram emot att få sätta igång med Kristiansborgsbadets skulptur. Även om han inte själv får utföra alla arbetsmomenten — han är i Sverige och när det blir dags att leda ström genom neongasen måste kommunen förstås anlita sin egen elinstallatör . . .

RICKI NEUMAN

göra invändiga träskulpturer till Bjurhovdagården.

Pavel Airstola, som gör docor och masker, kommer att vara på Pettersbergsgården.

Slutligen skall även kultur- och fritidsförvaltningen få ett nytt konstverk till huset i Vasaparken. Lena Wikman—Wikström är textilkonstnärinna och hennes alster skall pryda någon vägg i huset.

Västerås

Miljonsatsning på konst

I sommar kommer elva konstnärer att arbeta med offentlig utsmyckning på nio platser i Västerås kommun. Satsningen, som kostar ungefär 1,2 milj kr, sker i samarbete med AMS.

— AMS står för 75 procent av kostnaderna och kommunen för resten, säger Karl-Gerhard Karmegren, arbetsledare på kultur- och fritidsförvaltningen

och ansvarig för kontakterna med konstnärerna. Varje konstnär får arbeta sex månader. Lön och sociala kostnader går på 70 000—80 000 kr per konstnär. Dessutom tillkommer materialkostnader.

Kristiansborgsbadet kommer att få en glasskulptur av Hans Frode, som bor i New York men som nu kommer hem till Västerås. Skulpturen, som beräknas vara klar i november,

skall placeras vid bassängen i herrturken. Även keramikern Anna Eilert skall arbeta i Kristiansborgsbadet.

Målaren Linda Hedendahl och textilkonstnären Eva-Lis Nyström skall smycka Karlslunds herrgård.

Olle Dahlberg skall arbeta på Gideonsbergs servicehus. Han är målare. Jan B Nilén gör en stor målning i en publikkorridor på Rocklunda.

Bengt-Göran Broström skall